

Бурдаєв К. В.

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

ОСОБЛИВОСТІ ВЕРТИКАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ ТІЛА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ВАДАМИ СЛУХУ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

В роботі представлена інформація щодо питань формування вертикальної стійкості тіла молодших школярів з вадами слуху. В експерименті прийняло участь 68 школярів, які навчаються у спеціальних загальноосвітніх навчальних закладах для дітей зі зниженим слухом. Використовуючи пробу Бондаревського встановлено особливості вертикальної стійкості тіла дітей молодшого шкільного віку зі зниженим слухом та оцінено динаміку її розвитку під впливом засобів фізичного виховання. Встановлено, що більш старші школярі зі зниженим слухом мають статистично значуще кращий показник статичної рівноваги тіла порівняно із більш молодшими школярами ($p < 0,01$). Учасники експерименту були розподілені за рівнем статичної рівноваги тіла. Доведено, що максимальна частка дітей із недостатнім рівнем статичної рівноваги, яка склала 81,3%, виявлена серед 7 і 8-річних дітей. Виявлено, що частка дітей із високим рівнем, починаючи з 8-річного віку, зростає, проте дане зростання не є статистично значущим ($p > 0,05$). Отримані результати вказують на необхідність додаткових заходів, направлених на формування вертикальної стійкості тіла молодших школярів з вадами слуху.

Ключові слова: школярі, вади слуху, адаптивне фізичне виховання, вертикальна стійкість.

Бурдаєв Кирилл. Особенности вертикальной устойчивости тела младших школьников с нарушением слуха в процессе физического воспитания. В работе представлена информация относительно формирования вертикальной устойчивости тела младших школьников с нарушениями слуха. В эксперименте приняло участие 68 школьников, которые учились в специальных общеобразовательных учебных заведениях для детей с пониженным слухом. Используя пробу Бондаревского, установлены особенности вертикальной устойчивости тела детей младшего школьного возраста со сниженным слухом и оценена динамика ее развития под влиянием средств физического воспитания. Установлено, что более старшие школьники с пониженным слухом имеют статистически значимо лучший показатель статического равновесия тела по сравнению с более младшими школьниками ($p < 0,01$). Участники эксперимента были распределены по уровню развития статического равновесия тела. Доказано, что большинство детей (81,3%) с недостаточным уровнем развития статического равновесия выявлено среди 7 и 8-летних детей. Установлено, что количество детей с высоким уровнем, начиная с 8-летнего возраста, увеличивается, однако данный рост не является статистически значимым ($p > 0,05$). Полученные результаты указывают на необходимость дополнительных мероприятий, направленных на формирование вертикальной устойчивости тела младших школьников с нарушениями слуха.

Ключевые слова: школьники, нарушение слуха, адаптивное физическое воспитание, вертикальная устойчивость.

Kyryll Burdaiev. Peculiarities of vertical stability of the body of junior schoolchildren with hearing impairment in the process of physical education. The paper provides information on the formation of vertical stability of the body of junior schoolchildren with hearing impairment. In the experiment, 68 schoolchildren took part, who studied in special educational institutions for children with deafened hearing. Using the Bondarevsky trial, features of the vertical stability of the body of children of primary school age with reduced hearing have been established and the dynamics of its development under the influence of physical education have been estimated. It has been established that older students with low hearing have statistically significantly better static equilibrium of the body compared to younger schoolchildren ($p < 0,01$).

The participants in the experiment were distributed according to the level of development of the static equilibrium of the body and it was proved that the maximum proportion of children with an insufficient level of development of static equilibrium, which was 81,3%, found among 7 and 8-year-old participants in the experiment. It was revealed that the proportion of children with a high level, starting from the age of 8, is growing, but this growth is not statistically significant ($p > 0,05$). The obtained results indicate the necessity of additional measures aimed at forming the vertical stability of the body of junior schoolchildren with hearing impairments.

Keywords: schoolchildren, shortcomings, hearing, adaptive, physical education, vertical, sustainability.

Постановка проблеми. В даний час в світі налічується понад 360 мільйонів осіб з обмеженими можливостями по слуху, що становить більш як 5% населення планети, близько 6 – 8 % [5]. При цьому кількість глухих дітей і дітей зі зниженою функцією органу слуху подвоюється кожні 10 – 15 років [8]. Дана обставина вимагає від фахівців консолідувати зусилля на створення умов навчання дітей з особливими потребами, які змогли б забезпечити їх успішну соціалізацію та інтеграцію у суспільство. Безсумнівно, найбільш дієвим механізмом, здатним вирішити поставлені завдання, є засоби фізичного виховання [1,2]. Отже, сучасний етап розвитку адаптивної фізичної культури (АФК) передбачає вдосконалення процесу адаптивного фізичного виховання (АФВ) шляхом розробки та впровадження нових педагогічних технологій в систему навчання дітей зі зниженим слухом.

Зв'язок із науковими планами, темами. Дослідження виконано згідно з планом науково-дослідних робіт ДДІФКіС на 2016-2020 р. за НДР: «Реабілітація осіб з обмеженими фізичними спроможностями з урахуванням особливостей їх психофізіологічних і компенсаторно-приспосувальних порушень у різних системах організму людини» (номер державної реєстрації 0111U001170).

Мета дослідження – вивчити особливості вертикальної стійкості дітей молодшого шкільного віку зі зниженим

слухом та оцінити динаміку її розвитку.

Завдання дослідження – визначити особливості вертикальної стійкості тіла дітей молодшого шкільного віку з порушенням слуху в процесі фізичного виховання.

Методи дослідження: аналіз спеціальної науково-методичної літератури, педагогічне тестування, методи математичної статистики. У дослідженні брали участь 68 школярів, які навчалися в спеціальних навчальних закладах для дітей зі зниженим слухом: у КЗО «БНРРМЦКР та ІН» та КЗО «ДНРЦ №10» Дніпропетровської обласної ради.

Аналіз публікацій за темою дослідження дозволив встановити, що у дітей зі зниженим слухом крім відставання у фізичному розвитку, спостерігаються порушення координаційної точності рухів і низький рівень розвитку функції рівноваги [4]. На недостатній розвиток мовної функції, пізнавальних процесів і, порівняно з однолітками, значне зниження рівня розвитку рухових здібностей у дітей з порушеннями слуху вказує І. Н. Ляхова [9]. Особливості розвитку рухової сфери глухих дітей, на думку С. А. Калмикова, виражаються в зниженні рівня розвитку сили, гнучкості, координаційних здібностей [6].

Однак, в більшості випадків, у дітей даної нозології відстають у розвитку координаційні здатності, зокрема рухові реакції, орієнтація в просторі і ритм рухів [5]. Натомість особливі відхилення молодші школярі зі зниженим слухом мають у показниках статичної і динамічної рівноваги.

У ході пошуку можливостей ранньої корекції вад рухової сфери дітей зі зниженим слухом Т. С. Голозубець [3] визначено, що її ефективність залежить від мобілізації всіх компенсаторних можливостей дітей і запропоновано застосовувати креативні засоби і методи адаптивної фізичної культури у вихованні дітей молодшого шкільного віку з вадами слуху. У той же час О. В. Колішкін [7] представив до обговорення методику корекції рухових порушень юнаків зі зниженим слухом, яка передбачала профілактику вторинних відхилень засобами АФВ із застосуванням техніко-тактичних дій з настільного тенісу, залучення практично здорових однолітків до участі в парних іграх і змаганнях та включала дозовані силові вправи на основі атлетичної гімнастики.

Для підвищення рухової активності молодших школярів зі зниженим слухом А. Л. Крамаренко [8] розробила і експериментально довела зміст методики проведення занять АФК в поєднанні з комплексним аудіовізуальним впливом, а також довела доцільність застосування світломузики при проведенні рухливих ігор і під час виконання фізичних вправ.

Виконавши аналіз існуючої програми з фізичної підготовки глухих дітей, С. М. Федорчак [13] углядела можливість її вдосконалення шляхом впровадження музично-ритмічних вправ. Запропонована фахівцями методика включає вправи ритмічної гімнастики, фітнесу, степ-аеробіки, бодіфлекса і рухливих ігор, причому підбір вправ виконувався таким чином, щоб діти мали можливість уникнути додатковий негативний вплив на слуховий аналізатор.

В ході дослідження С. А. Калмиков [6] доводить, що розвиток сили і гнучкості у глухих дітей сприяє усуненню значного відставання глухих дітей від здорових однолітків в морфофункціональному розвитку і загальної фізичної підготовленості і пропонує використовувати в корекційних освітніх установах методику корекції та розвитку сили і гнучкості у глухих дітей середнього шкільного віку.

В той же час А.І. Сторожик [12] запропонувала технологію корекції порушень вертикальної стійкості тіла дітей 7 – 10 років з вадами слуху, критеріями ефективності якої були зменшення амплітуди коливань загального центру тяжіння (ЗЦТ), а також збільшення тривалості утримання пози у тесті Бондаревського.

Проте, не дивлячись на підтверджений численними дослідниками факт, що у процесі фізичного виховання дітей зі зниженим слухом особливу увагу слід приділяти розвитку функції рівноваги, вивчення представлених в літературних джерелах напрацювань фахівців [22, 23, 24] дозволило встановити, що виявлення ефективних напрямків формування вертикальної стійкості дітей зазначеної категорії потребує додаткових досліджень.

Результати власних досліджень. Під час вдосконалення системи фізичного виховання молодших школярів, необхідно приймати до уваги сучасні наукові підходи щодо природи порушення слуху, його наслідків та можливостей їх попередження і подолання; враховувати принципи підбору і методики використання коригуючих вправ у фізичному вихованні школярів; брати до уваги особливості перебігу психічних процесів дітей даної нозології [14, 15, 16, 17]. У тім дуже важливим критерієм, на який слід опиратися при розробці технологій вдосконалення просторової організації дітей з вадами слуху являється врахування закономірностей розвитку координаційних рухів дітей [18, 19, 20, 21, 25].

Оцінку рівня розвитку статичної рівноваги дітей зі зниженим слухом ми проводили за допомогою тесту Бондаревського, який випробовували виконували з відкритими очима. Ми переконані, що даний тест як найкраще підходить для вхідного, оперативного і поточного контролю стану вертикальної стійкості молодших школярів, оскільки він простий, доступний, інформативний і може використовуватись у навчальному процесі без додаткового обладнання і залучення фахівців. У ході тестування дитина приймала положення стоячи на одній нозі, а п'ята іншої, зігнутої ноги, торкалася колінного суглобу опорної ноги. При цьому руки учасника експерименту знаходилися на поясі, очі відкриті. Дитина отримувала вказівку намагатися так простояти якомога довше. Результатом тестування був час утримання положення від початку набуття статичної пози до втрати рівноваги. Отримані результати були співвіднесеними з орієнтованими навчальними нормативами і вимогами, запропонованими у навчальній програмі для 1 – 4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей зі зниженим слухом. Зауважимо, що розподіл дітей на статеві групи не відбувався, оскільки оцінка вертикальної стійкості тіла за орієнтованими навчальними нормативами і вимогами не залежить від статі (табл. 1).

Дослідження дозволило встановити, що час утримання пози учасників експерименту 7 років в тесті Бондаревського складав $\bar{x} = 10,63$ с. при $S = 1,2$ с., 8 років – $\bar{x} = 12,21$ с. при $S = 1,72$ с., 9 років – $\bar{x} = 14,67$ с. при $S = 2,16$ с., а 10 років – $\bar{x} = 19,24$ с. при $S = 2,25$ с. (табл. 2).

Як бачимо, загалом, досліджені показники дітей 7 і 10 років відповідають середньому рівню вертикальної стійкості тіла дітей молодшого шкільного віку зі зниженим слухом у пробі Бондаревського.

Таблиця 1

Орієнтовані навчальні нормативи і вимоги [11]

Вік, років	Рівні статичної рівноваги							
	Високий		Достатній		Середній		Початковий	
Тип виконання тестової вправи	В	З	В	З	В	З	В	З
7	>13	>5	13	5	11	4	10	3
8	>15	>9	15	9	13	8	11	7
9	>18	>12	18	12	15	11	14	10
10	>23	>14	23	14	20	13	18	12

Примітка: В – відкриті очі; З – заплющені очі

Таблиця 2

Середньостатистичні показники статичної рівноваги дітей молодшого шкільного віку зі зниженим слухом, (n=68)

Вік, років	N	Середньостатистичні показники		
		\bar{x}	S	V
7	16	10,63	1,2	11,33
8	16	12,21	1,72	14,06
9	19	14,67	2,16	14,73
10	17	19,24	2,25	11,7

Проте порівняльний аналіз отриманих даних, що відповідали нормальному закону розподілу, за параметричним критерієм Стюдента для незалежних вибірових даних показав наступне:

- у дітей 8 років статистично значуще ($t_{емп} = 10,2 > t_{кр} = 2,74$ при $p < 0,05$) довший час утримання пози порівняно із дітьми 7 років;
- на противагу від дітей 9 років, учасники експерименту 8 років мають статистично значуще ($t_{емп} = 3,3 > t_{кр} = 2,73$ при $p < 0,01$) більш низькі показники у пробі Бондаревського;
- для учасників експерименту 10 років характерна статистично значуще ($t_{емп} = 6,5 > t_{кр} = 2,73$ при $p < 0,01$) більш високі показники статичної рівноваги, аніж у дітей 9 років зі зниженим слухом.

Встановлено, що серед обстежених дітей 7 років у 18,8% (n=3) – достатній, у 37,5% (n=6) – середній, а у 43,8% (n=7) – початковий рівень розвитку статичної рівноваги тіла. Зазначимо, що у даному віці дітей із високим рівнем статичної рівноваги тіла виявлено не було. При цьому поміж дітей 8 років спостерігався наступний розподіл за рівнями статичної рівноваги тіла: 6,3% (n=1) – високий, 12,5% (n=2) – достатній, 48,3% (n=7) – середній, 37,5% (n=6) – початковий рівень. Дослідження показало, що серед дітей 9 років зі зниженим слухом 5,3% (n=1) характеризуються високим, 15,8% (n=3) – достатнім, 21,1% (n=4) – середнім та 57,9% (n=11) – початковим рівнем досліджуваної якості. Було зафіксовано високий рівень статичної рівноваги у 11,8% (n=2), достатній – у 11,8% (n=2), середній – у 35,3% (n=6), початковий – у 41,2% (n=7) обстежених дітей 10-річного віку (рис. 1).

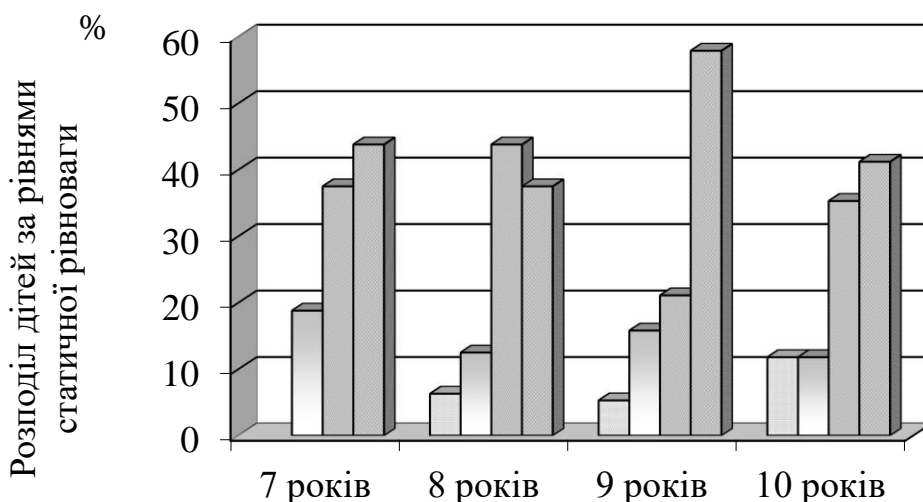
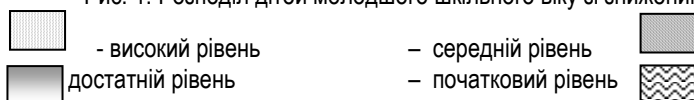

Рис. 1. Розподіл дітей молодшого шкільного віку зі зниженим слухом за рівнем статичної рівноваги тіла, (n=68):

Згідно із отриманими результатами, значна частка дітей, що прийняли участь у експерименті, має середній рівень

статичної рівноваги тіла. Особливо значна кількість таких дітей, а саме 81,3%, виявлена серед 7 і 8-річних учасників експерименту, що потребує особливої уваги щодо молодших школярів зі зниженим слухом зазначеного віку. Натомість частка дітей із достатнім та вищим рівнем статичної рівноваги тіла поступово зростає від 2,3% у дітей 9 років порівняно із 8-річними до 2,5% у 10-річних учасників експерименту порівняно із 9-річними дітьми. Вочевидь, засоби фізичного виховання, які застосовують у спеціальних загальноосвітніх навчальних закладах для дітей зі зниженим слухом, мають позитивний вплив на стан статичної рівноваги дітей вказаної нозології. У тім низькі показники статичної рівноваги тіла учасників експерименту свідчать про необхідність пошуку шляхів удосконалення методик та технологій формування вертикальної стійкості дітей з обмеженими можливостями по слуху.

Висновки. В результаті проведених досліджень були отримані наступні висновки:

- в даний час актуальним питанням вдосконалення системи АФВ є розвиток вертикальної стійкості тіла дітей молодшого шкільного віку зі зниженим слухом як одного з найбільш відстаючих показників фізичної підготовленості дітей даної категорії;

- з нашої точки зору, проба Бондаревського являється найбільш доступним засобом вхідного, оперативного і поточного контролю вертикальної стійкості тіла молодших школярів зі зниженим слухом;

- оцінка досліджуваних показників показала, що діти 7 і 10 років характеризуються середнім, а 8 і 9 років – низьким рівнем статичної стійкості тіла;

- позитивна динаміка розвитку вертикальної стійкості дітей 7 – 10 років зі зниженим слухом свідчить про адекватність засобів фізичного виховання, застосовуваних у спеціальних загальноосвітніх навчальних закладах для дітей зі зниженим слухом, проте низькі показники статичної рівноваги тіла обстежених, отримані експериментальним шляхом, свідчать про необхідність додаткових заходів, направлених на підвищення рівня вертикальної стійкості учасників експерименту.

Перспективи подальших досліджень. Визначити особливості вертикальної стійкості тіла дітей молодшого шкільного віку зі зниженим слухом на основі динаміки амплітудно-частотних характеристик ЗЦТ тіла в основній стійці.

Література

1. Балашов Д. Е. Методологические аспекты исследования проблем социализации глухих / Д. Е. Балашов // Социально-гуманитарные знания: Научно-образовательное издание. – Москва, 2008. – № 6. – С. 337-344.
2. Випасняк І. П. Соціальна інтеграція глухих дітей на основі рухової активності: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. вих. і спорту: 24.00.02 / І. П. Випасняк; Прикарпатський нац. ун-т ім. Василя Стефаника. – Львів, 2007. – 19 с.
3. Голозубец Т. С. Методика АФВ глухих детей младшего школьного возраста с использованием креативных средств физической культуры: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Т. С. Голозубец; Дальневосточная гос. академия физ. культуры. – Хабаровск, 2005. – 22 с.
4. Івахненко А. А. Корекція та розвиток психомоторної функції глухих дітей молодшого шкільного віку засобами рухливих ігор / А. А. Івахненко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – № 3. – 2011. – С. 66-68.
5. Данилова Р.И. Особенности постральной устойчивости детей младшего школьного возраста с тугоухостью / Р.И. Данилова, С. В. Соболев // Вестник северного федерального университета. – 2015. – № 2. – С. 29-36.
6. Калмыков С. А. Методика коррекции и развития силы и гибкости у глухих детей среднего школьного возраста в специальных (коррекционных) образовательных учреждениях : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / С. А. Калмыков; Институт физической культуры и спорта Тамбовского государственного университета им. Г.Р. Державина. – Тамбов, 2007. – 178 с.
7. Колишкін О. В. Корекція рухових порушень дітей старшого шкільного віку з розладами слуху засобами адаптивного фізичного виховання: автореф. дис. канд. пед.: спец. 13.00.03 / О. В. Колишкін. – Одеса: Південноукраїнський держ. пед. ун-т імені К.Д. Ушинського, 2004. – 26 с.
8. Крамаренко А. Л. Методика повышения двигательной активности глухих младших школьников на основе использования средств аудиовизуального воздействия: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / А. Л. Крамаренко; Дальневосточная государственная академия физической культуры. – Хабаровск, 2009. – 24 с.
9. Ляхова І. М. Корекційно-педагогічні основи фізичного виховання дітей зі зниженим слухом (теоретико-методичний аспект) : [монографія] / Інна Миколаївна Ляхова; Гуманітарний ун-т «Запорізький ін-т держ. та муніципального управління». – Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 2005. – 506с.
10. Мистулова Т. Е. Развитие статодинамической устойчивости тела детей в возрасте 4-9 лет путем реализации обучающих программ : автореф. дис. ... канд. н.ф.в.: 24.00.01 / Т. Е. Мистулова; Украинский гос. ун-т физ. восп. и спорта. – Киев, 1996. – 21 с.
11. Навчальні програми для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей зі зниженим слухом. Фізична культура. 1 – 4 класи / за заг. ред. Шеремет Б.Г. та інші. – Київ, 2014. – Режим доступу: <https://svvinpmpk.jimdo.com/програми-забезпечення/>
12. Сторожик А.И. Динамика показателей вертикальной устойчивости младших школьников со сниженным слухом под влиянием средств физического воспитания / А. И. Сторожик, А. Г. Гулиас, В. Н. Туманова // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2015. – № 6. – С. 30-34.
13. Федорчак С. М. Фізичне виховання дітей шкільного віку з вадами слуху / С. М. Федорчак, Л. К. Кожевнікова, М. Ю. Коржевський // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2009. – №2. – С. 25-27.
14. Kashuba V. A. Age peculiarities of the location of the common center of mass of children in ontogeny / V. A. Kashuba // Fiz. vospitanie stud. tvorcheskikh spetsialnostey: sb. nauch. tr. [red. S.S. Ermakov]. – Harkov: HGADI (HHPI), 1999. – #12. – S. 11-14.

15. Kashuba V. O. Investigation of biomechanical features of the formation of the orthopedic body posture of children from 7 to 16 years old / V. A. Kashuba // Pedagogika, psykholohiia ta medyko - biolohichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu, Kharkiv: KhKhPI, 1999, №14. - S.35 – 38.
16. Kashuba V.O. Pedagogical control of the formation of the orthogonal posture of schoolchildren / V. O. Kashuba // Pedagogika, psykholohiia ta medyko - biolohichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu, Kharkiv: KhKhPI, 2001 №26 - S. 3 – 9.
17. Kashuba V. A Biomechanics of the posture / V. A. Kashuba. – K. : Olimp. lit., 2003. – 280 s.
18. Kashuba V. A Biodynamics of the posture of schoolchildren in the process of physical education: avtoref. dis. ... d-ra nauk fiz. vosp. i sportu: spets. 24.00.02 / V. A. Kashuba. – K.: NUFVSVU, 2003. – 36 s.
19. Kashuba V. A Correction of disturbances of posture of schoolchildren in the process of AFV / V. A. Kashuba, Ziad Hmayd Ahmad Nasrallah. – K.: Nauk. svit 2008. - 223 s.
20. Kashuba V.O. Correction of posture impairments of children of primary school age with weakened eyesight in the process of physical education / V.O. Kashuba, O. A. Yurchenko // Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu. – K., 2013. – № 4. – S. 67–74.
21. Kashuba V. O. Characteristics of spatial organization of the body of children of junior school age with auditory deprivation / V.O. Kashuba, Ziad Nasrallah, S.P. Demchuk // Molodizhnyi naukovyi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnogo un–tu im. Lesi Ukrainky. Fizychno vykhovannia i sport : zhurnal. – Lutsk: Skhidnoievrop. nats. un–tu im. Lesi Ukrainky, 2014. – Vyp. 14. – S. 65–69.
22. Kashuba V. O. On the use of information technology in the process of adaptive physical education / V.O. Kashuba, S.P. Demchuk // Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Seria: Fizychna kultura, 2014. Vyp. 19. – S. 82–89.
23. Kashuba V. O. Characteristics of the vertical stability of the human body and its features in students with hearing impairments / V.O. Kashuba, A. Storozhyk, S.P. Demchuk // Molodizhnyi naukovyi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnogo un–tu im. Lesi Ukrainky. Fizychno vykhovannia i sport : zhurnal. – Lutsk: Skhidnoievrop. nats. un–tu im. Lesi Ukrainky, 2014. – Vyp. 16. – S. 89–93.
24. Kashuba V. A. Formation of human motor activity in the process of ontogenesis: monografiya / V.A. Kashuba, E.M. Bondar, N.N. Goncharova, L.N. Nosova. – Lutsk : Vezha-Druk, 2016. – 232 s.
25. Kashuba, V. Modern approaches to improving body constitution of female students within physical education classes / Kashuba, V., Kolos M., Rudnytskyi O., Yaremenko V., Shandrygos V., Dudko M., Andrieieva O. // Journal of Physical Education and Sport, 2017 (4), Art 227. – . 2472– 2476.

Випасняк І. П., Лещак О. М., Шанковський А. З.
ДВНЗ Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ОСОБЛИВОСТІ КОМПОНЕНТІВ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ТИПУ ТІЛОБУДОВИ

У роботі представлена інформація про особливості компонентів фізичного розвитку студентів закладів вищої освіти (ЗВО) 1 – 4 курсів в залежності від типу їх тілобудови в процесі фізичного виховання.

У дослідженні, яке виконувалося на базі ПВНЗ «Галицька академія», прийняло участь 208 студентів. На основі індексу Пінья учасники експерименту були розподілені на студентів з ектоморфним, мезоморфним та ендоморфним типами тілобудови. При цьому до ектоморфного типу було віднесено 16,35%, до мезоморфного – 62,02%, а до ендоморфного – 21,63% обстежених. Дослідження показало, що максимальний відсоток юнаків із нормальним співвідношенням довжини і маси тіла серед представників ектоморфного типу склав 100% у студентів 1 і 4 курсів. 3-поміж учасників експерименту мезоморфного соматотипу найбільша частка студентів із нормальним співвідношенням довжини і маси тіла склала 96,88% у 4-курсників. У представників ендоморфного типу максимальна частка із нормальним співвідношенням довжини і маси тіла, яка склала 22,22%, зафіксована у 1-курсників. Дослідження дозволило встановити, що як антропометричні показники обстежених так і частки студентів із нормальним співвідношенням довжини і маси тіла в залежності від курсу навчання статистично значуще не відрізнялися ($p > 0,05$).

Перспективи подальших досліджень визначити особливості біогеометричного профілю постави студентів в залежності від їх тілобудови.

Ключові слова: студенти, індекс, тілобудова, фізичний розвиток, особливості, фізичне виховання.

Випасняк І.П., Лещак О.Н., Шанковський А.З. Особенности компонентов физического развития студентов в процессе физического воспитания в зависимости от типа телосложения. В работе представлена информация об особенностях компонентов физического развития студентов учреждений высшего образования (УВО) 1-4 курсов в зависимости от типа их телосложения в процессе физического воспитания.

В исследовании, которое выполнялось на базе ЧВУЗ «Галицкая академия», приняло участие 208 студентов. На основе индекса Пинья участники эксперимента были распределены на студентов с эктоморфным, мезоморфным и эндоморфным типами телосложения. При этом в эктоморфный тип были отнесены 16,35%, мезоморфный – 62,02%, а эндоморфный – 21,63% обследованных. Исследование показало, что максимальный процент юношей с нормальным соотношением длины и массы тела среди представителей эктоморфного типа составили 100% студентов 1 и 4 курсов. Среди участников эксперимента мезоморфного соматотипа наибольшая доля студентов с нормальным соотношением длины и массы тела составила 96,88% 4-курсников. У представителей эндоморфного типа максимальная доля с нормальным соотношением длины и массы тела, которая составила 22,22%, зафиксирована у 1-